

Gallblöðrutaka

Gallblaðran er fjarlægð í skurðaðgerð vegna bólgu eða gallsteina. Aðgerðin er gerð í svæfingu og er oftast gerð með kviðsjá, gegnum fjögur göt á kviðvegg en einstaka sinnum þarf að gera kviðarholsskurð.

Náttúru- og fæðubótarefni

Ráðlagt er að hætta notkun allra náttúru- og fæðubótarefna tveimur vikum fyrir aðgerð þar sem þau geta aukið hættu á blæðingu í aðgerð og haft áhrif á verkun lyfja sem notuð eru við svæfingu. Óhætt er að taka áfram inn vítamín og steinefni.

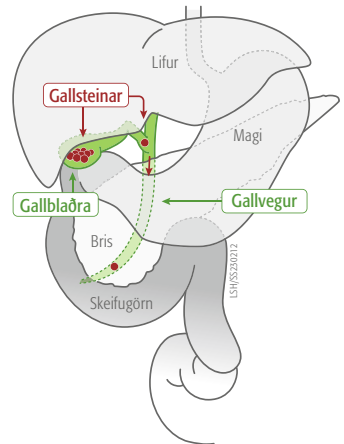
Tóbaksnotkun

Reykingar, nef- og munntóbaksnotkun hafa áhrif á bata eftir skurðaðgerð og geta seinkað því að sár grói og aukið hættu á fylgikvillum aðgerðar. Því er mikilvægt að hætta tóbaksnotkun fyrir aðgerð og vera tóbakslaus í að lágmarki tvær vikur eftir aðgerð. Þeir sem nota tóbak eru hvattir til að hætta og geta fengið aðstoð hjúkrunarfræðings og eftirfylgni í 12 mánuði eftir aðgerð hjá: „Ráðgjöf í reykbindindi“. Starfsmaður spítalans hefur þá samband við ráðgjafarþjónustuna en eins má hringja í gjaldfrjálsa símanúmerið 800 6030. Einnig er bent á www.reyklus.is.

Undirbúningur fyrir aðgerð

Símaviðtal vegna svæfingar

Svæfingaaðferðir eru mismunandi eftir aðgerðum. Svæfingahjúkrunarfræðingur hringir í sjúkling nokkrum dögum fyrir aðgerð til að kanna hvort eitthvað er í heilsufarssögu sem þarf að taka tillit til við fyrirhugaða svæfingu og veita tækifæri til að spyrja spurninga. Ef eitthvað er óljóst eða nánari rannsókn er þörf, er boðað í innskriftarviðtal á spítalanum fyrir aðgerðina.

Í símaviðtalinu verður spurt um:

- fyrri reynslu af svæfingum
- ofnæmi eða óþol fyrir lyfjum
- hæð og þyngd
- áfengisneyslu og reykingar
- gervitennur og tannbrýr
- heilsufar og sjúkdóma
- lyfjanotkun, þar á meðal notkun náttúruylfja og fæðubótarefna

Gott er að hafa lyfjalista við hendina, þar sem upplýsingar verða veittar í símtalinu um hvaða lyf má taka og hvaða lyf á ekki að taka fyrir aðgerðina, þar sem óæskilegt er að taka sum lyf fyrir svæfingu. Ef vandamál hafa komið upp eftir fyrri svæfingar, til dæmis miklir verkir, ógleði eða uppköst, er mikilvægt að segja frá því.

Kvöldið fyrir aðgerð

Fasta

Nauðsynlegt er að fasta fyrir aðgerð til að minnka hættu á fylgikvillum í tengslum við svæfingu. Löng fasta er þó ekki góð fyrir líkamann og fólki liður betur eftir aðgerð ef eftirfarandi leiðbeiningum er fylgt:

- Fá sér aukabita eða drykk áður en lagst er til svefns kvöldið fyrir aðgerð.
- Ekki má borða mat síðustu 6 klst. fyrir komu á spítalann.
- Óhætt er að drekka tæra drykki (1-2 glös í senn) þar til 2 klst. eru í komu á spítalann. Tær drykkur er t.d. vatn, tær ávaxtasafi og mjólkurlaust kaffi og te.
- Þegar á spítalann er komið veitir starfsfólk upplýsingar um hvort og hve lengi megi drekka fram að aðgerð.
- Ekki má nota tóbak síðustu 2 klst. fyrir aðgerð.

Fylgd heim

Gera þarf ráð fyrir að fá fylgd heim, því ekki má aka bíl fyrr en daginn eftir svæfingu. Eins þarf að hafa einhvern hjá sér fyrstu nóttina eftir aðgerð til öryggis. Hægt er að óska eftir dvöl á sjúkrahóteli ef þörf er á.

Annar undirbúningur

Við innlögn á deild er gott að hafa með sér slopp, inniskó og afþreyingarefni. Notaðu má farsíma en stilla þarf á hljóðlausu hringingu.

Aðgerðardagur

Fara þarf í sturtu áður en komið er á spítalann. Þrifa þarf naflann með bómullarpinna, klæðast hreinum fötum og fjarlægja skartgrip, andlitsfarða og naglalakk. Ekki má nota húðkrem eftir sturtuna.

Mæta á dagdeild 13D á 3. hæð Landspítala við Hringbraut, að morgni aðgerðardags og hafa með öll lyf sem tekin eru daglega. Ekki má taka inn eigin lyf án samráðs við lækni eða hjúkrunarfræðing.

Fyrir aðgerð þarf að vera búíð að undirrita samþykki fyrir aðgerð og svæfingu. Óvæntar aðstæður geta valdið því að aðgerðartími breytist. Til að tryggja öryggi er endurtekið spurt um mikilvæg atriði svo sem nafn, kennitölu, ofnæmi, föstu og tegund aðgerðar. Fyrir aðgerðina eru gefin verkjalyf í töfluformi sem verka í og eftir aðgerð.

Þegar komið er á skurðstofu fer fram frekari undirbúningur fyrir aðgerðina. Settur er æðaleggur í handarbak eða handlegg sem er notaður til að gefa innrennslisvökva og svæfinga- og verkjalyf. Áður en svæft er þarf að anda að sér súrefni í gegnum grímu. Síðan er svæfingalyfi sprautað í æðalegginn. Svæfingunni er viðhaldið með svæfingalyfjum. Verkjalyf eru gefin meðan á aðgerð stendur.

Eftir aðgerð fer sjúklingur á vöknun og síðan aftur á dagdeild 13D. Ef verkir eða ógleði koma fram er mikilvægt að láta vita svo hægt sé að bregðast við með viðeigandi lyfjagjöf. Eðlilegt er að finna fyrir þreytu og sljóleika fyrst um sinn. Vart getur orðið við hálssærindi þar sem notuð er barkapræðing eða kokgríma til að tryggja öndunarveg meðan svæfingin varir. Særindin hverfa að jafnaði á 1-2 dögum.

Þvaglát

Eftir svæfingu getur komið fram tregða við þvaglát og því er mikilvægt að reyna að pissa fljótlega eftir komu á deild. Láta þarf vita ef ekki gengur að pissa eða lítið kemur af þvagi.

<p>Eftir aðgerð:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verkjalyf eru gefin eftir þörfum • létt máltíð fyrir heimferð • þvaglosun er nauðsynleg fyrir útskrift 	<p>Fyrir útskrift þarf að vera búíð að fá:</p> <ul style="list-style-type: none"> • útskriftarfræðslu • tíma í símaviðtal eða endurkomutíma hjá lækni
--	--

Útskrift

Útskrift er áætluð um fjórum klukkustundum eftir aðgerð. Stundum er þó þörf á innlögn yfir nótt.

Verkir

Búast má við að finna fyrir verkjum á skurðsvæði fyrstu dagana eftir aðgerð. Þegar aðgerð er gerð með kviðsjá er lofti dælt í kviðarhol en við það getur komið fram erting á þind sem veldur verkjum upp í axlir, sem hverfa innan fárra daga. Mikilvægt er að draga úr verkjum eins og kostur er því verkir seinka bata. Ef verkir eru viðvarandi er æskilegt að taka verkjalyf reglulega yfir daginn, samkvæmt leiðbeiningum. Smám saman er síðan dregið úr töku lyfjanna með því að minnka skammta eða taka lyfin sjaldnar.

Matur og drykkur

Ekki er þörf á að breyta mataræði vegna aðgerðar. Gott er að borða trefjaríka fæðu og drekka vel til að forðast hægðatregðu.

Þvaglát

Ekki ættu að verða breytingar á þvaglátum við aðgerðina.

Skurðsár

Skurðsár eru saumuð með saumi sem eyðist. Yfir þeim eru litlir límplástrar (steristrip) sem ekki má fjarlægja fyrr en þeir losna sjálfir frá húðinni. Óhætt er að fara í sturtu sólarhring eftir aðgerð en forðast að nudda sárin. Mikilvægt er að þerra vel á eftir. Ekki er ráðlagt að fara í baðkar eða sund fyrstu tvær vikurnar eftir aðgerð. Forðast ber alla óþarfa snertingu við sárin.

Hreyfing

Hæfileg hreyfing er mikilvæg eftir aðgerð til að flýta fyrir bata. Forðast þarf áreynslu á kvið og líkamsrækt í tvær vikur eftir aðgerð.

Vinna

Æskilegt er að taka frí frá vinnu í 7 – 14 daga eftir aðgerð, en það fer eftir eðli starfs og líðan. Hægt er að fá veikindavottorð í endurkomutíma.

Kostnaður

Greiða þarf fyrir aðgerð á dagdeild. Verð er samkvæmt gjaldskrá Landspítala.

Hafa þarf samband við dagdeild 13D ef:

- verkir minnka ekki við verkjalyf
- hiti er hærri en 38,5°C
- roði, bólga eða gröftur sést við skurðsár

Dagdeild 13D er opin virka daga frá klukkan 7 til 19, sími: 543 7480.

Utan þess tíma má hafa samband við skiptiborð Landspítala í síma 543 1000 og biðja um samband við vakthafandi deildarlækni á skurðlækningasviði Hringbraut.

Sjúklingum og aðstandendum er velkomið að hringja á deildina ef spurningar vakna.

Vinsamlegast athugið að sjúkrahúsið getur ekki borið ábyrgð á peningum eða öðrum verðmætum svo sem símum, tölvum o.fl. sem sjúklingar eða aðstandendur hafa meðferðis.

Athygli er vakin á því að starfsfólk og nemendur sjúkrahússins eru bundin þagnarskyldu og mega því ekki ræða við þig eða aðra um málefni sjúklinga á deildinni. Við viljum vinsamlegast biðja þig og aðstandendur þína að ræða ekki það sem þið kunið að verða vitni að eða heyra um aðra sjúklinga.

Landspítali er kennsluspítali og nemendur í heilbrigðisfræðum og tengdum greinum stunda hluta af námi sínu á spítalanum. Nemendur fylgjast með og taka þátt í daglegri meðferð sjúklinga og eru alltaf á ábyrgð og undir handleiðslu leiðbeinenda sinna.

ÚTGEFANDI:
LANDSPÍTALI
SKURÐLÆKNINGASVIÐ
MARS 2017
SKURÐ-090

ÁBYRGÐARMENN:
YFIRLÆKNIR SKURÐLÆKNINGADEILDAR
OG DEILDARSTJÓRI 13D

HÖNNUN:
SAMSKIPTADEILD